

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดการให้อภัยสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามแนวคิดของแมคคัลล์ฟและคณะในบริบทสังคมไทย และพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับการให้อภัยของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การทำความเข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์หรืออักษรที่ใช้แทนค่าสถิติและความหมาย

สัญลักษณ์หรืออักษร ความหมาย

$\bar{X}$ ค่าคะแนนเฉลี่ย

SD ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

Min ค่าคะแนนต่ำสุด

Max ค่าคะแนนสูงสุด

$Skewness$ ค่าความเบ้

$Kurtosis$ ค่าความโค้ง

df ค่าระดับขั้นความเป็นอิสระ

χ^2 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)

p ค่าความน่าจะเป็น (Probability) ของสถิติทดสอบ

GFI ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)

$AGFI$ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้
(Adjust Goodness of Fit Index)

$SRMR$ ค่าดัชนีมาตรฐานรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Standardized Root Mean Square Resident)

$RMSEA$ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation)

<i>CFI</i>	ค่าวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
<i>TE</i>	อิทธิพลโดยรวม (Total Effect)
<i>IE</i>	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
<i>DE</i>	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
R^2	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย
<i>B</i>	ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ
<i>W</i> หรือ ตัวห้อย <i>W</i>	ระดับนักเรียน
<i>B</i> หรือ ตัวห้อย <i>B</i>	ระดับสาขาวิชา
R_m^2	ค่า Generalized Squared Multiple Correlation Coefficient ของโมเดล เชิงสาเหตุเต็มรูป
<i>M</i>	ค่า Generalized Squared Multiple Correlation Coefficient ของโมเดล เชิงสาเหตุตามสมมติฐาน
สัญลักษณ์ที่ใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาและความหมาย	
Forgiveness	การให้อภัย
Fa4,..., Fa37	การให้อภัยด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง ข้อย่อยที่ 4 ถึง ข้อย่อยที่ 37
Fb2,..., Fb36	การให้อภัยด้านการการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ ข้อย่อยที่ 2 ถึง ข้อย่อยที่ 36
Fr3,..., Fr34	การให้อภัยด้านด้านการลดการแกล้งแค้น ข้อย่อยที่ 2 ถึง ข้อย่อยที่ 36
EMP	ความเห็นใจเข้าใจผู้อื่น
Ec1,..., Ec12	การเห็นใจเข้าใจผู้อื่นด้านความเห็นอกเห็นใจและความเอาใจใส่ ที่มีต่อผู้อื่น ข้อย่อยที่ 1 ถึง ข้อย่อยที่ 12
Pt2,..., Pt14	การเห็นใจเข้าใจผู้อื่นด้านแนวโน้มที่จะรับความคิดเห็นทาง จิตวิทยาของผู้อื่น ข้อย่อยที่ 2 ถึง ข้อย่อยที่ 14
RELI	การนับถือศาสนาของนักเรียน
Rp1,..., Rp8	การนับถือศาสนาของนักเรียนด้านการปฏิบัติทางศาสนา ข้อย่อยที่ 1 ถึง ข้อย่อยที่ 8
Rb9,..., Rb15	การนับถือศาสนาของนักเรียนด้านความเชื่อทางศาสนา ข้อย่อยที่ 9 ถึง ข้อย่อยที่ 15
APO (SApo)	การขอโทษ

Apo1,...Apo15	การขอโทษ ข้อย่อยที่ 1 ถึง ข้อย่อยที่ 15
AGR (SAg)	บุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชม
Agr2,...Agr15	บุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชม ข้อย่อยที่ 2 ถึง ข้อย่อยที่ 15
RUM (SRU)	การครุ่นคิด
Rum 1,...,7	การครุ่นคิด ข้อย่อยที่ 1 ถึง ข้อย่อยที่ 7
BehT	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครู
Beh1,...,12	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูด้านพฤติกรรมในการอบรมสั่งสอน ข้อย่อยที่ 1 ถึง ข้อย่อยที่ 12
Beh13,...,25	พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูด้านพฤติกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีตามจริยธรรมของครู
ReT	การนับถือศาสนาของครู
Rel1-8	การนับถือศาสนาของครูด้านการปฏิบัติทางศาสนา ข้อย่อยที่ 1 ถึง ข้อย่อยที่ 8
Rel10-18	การนับถือศาสนาของครูด้านความเชื่อทางศาสนา ข้อย่อยที่ 10 ถึง ข้อย่อยที่ 18
CliT(C)	บรรยากาศการเรียนการสอน
Cli6-14	บรรยากาศการเรียนการสอน ข้อย่อยที่ 6 ถึง ข้อย่อยที่ 14
SoT(ageT)	ลักษณะทางชีวสังคมของครู
F1A	การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง
F3R	การลดการแก้แค้น
EM1	ความเห็นอกเห็นใจและความเอาใจใส่ที่มีต่อผู้อื่น
EM2	แนวโน้มที่จะรับความคิดเห็นทางด้านจิตวิทยาของผู้อื่น
RE1	การปฏิบัติทางศาสนาของนักเรียน
RE2	ความเชื่อทางศาสนา
B1	พฤติกรรมการอบรมสั่งสอน
B2	พฤติกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีตามจริยธรรมของครู
R1	การปฏิบัติทางศาสนา
R2	ความเชื่อทางศาสนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 ในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนทั้งสิ้น 21 ท่าน ทำการตอบแบบสอบถามจำนวน 3 รอบ ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

การให้อภัย หมายถึง การแสดงออกของบุคคลทั้งกาย วาจา และใจ ที่ไม่ถือโทษโกรธเคืองผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ โดยลดแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความเหินห่าง แยกแยะ หลีกเลียง แรงจูงใจที่มุ่งแก้แค้นและมุ่งสร้างเสริมไมตรีจิตมิตรภาพ

สำหรับองค์ประกอบย่อยของการให้อภัยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คง 3 องค์ประกอบเดิมไว้ แต่เปลี่ยนชื่อองค์ประกอบให้มีความเหมาะสม และเพิ่มองค์ประกอบย่อยขึ้นมาอีก 3 องค์ประกอบ พิจารณา โดยองค์ประกอบเดิมสรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การลดการหลีกเลียง ความเหินห่าง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการ ลด ละ เลิก แรงจูงใจที่จะทำให้เกิด การแสดงอาการเป็นเฉย หลบหน้า หลีกหนี การไม่ถือโทษโกรธเคืองต่อกัน มีการติดต่อ พบปะ พுகุญตามปกติ ไม่พูดหรือพินเรื่องราวยังคงความสัมพันธ์ที่ดี เช่นปกติที่เคยปฏิบัติ

องค์ประกอบที่ 2 การลดการแก้แค้น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการลด ละ เลิก แรงจูงใจได้ตอบที่รุนแรงปฏิกิริยาโต้ตอบ การประจาน การเอาคืน การอาฆาตพยาบาท หรือ พฤติกรรมใด ๆ ที่มุ่งทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน เสียหน้า เสียหาย เสียชื่อเสียง

องค์ประกอบที่ 3 การสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ โดยการสร้างและฟื้นฟูความสัมพันธ์ให้ดำเนินต่อไปได้ ด้วยการปรับความเข้าใจ การประนีประนอม การไกล่เกลี่ย การสร้างความปรองดอง การแสดงถึงความปรารถนาดี ความจริงใจที่จะยกโทษ เพื่อคงความมีมิตรภาพต่อไป

องค์ประกอบที่ 4 (เพิ่มเติม) แรงจูงใจจากอิทธิพลทางสังคม (Social influence) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการยอมรับบรรทัดฐานทางสังคมมีส่วนกำหนดเงื่อนไขให้บุคคลต้องกระทำตาม เพื่อให้สังคมยอมรับบุคคลนั้น (โดยบุคคลนั้นต้องต้องลดเงื่อนไขต่าง ๆ ของตนเองลงและยอมรับเงื่อนไขของบุคคลอื่น และเงื่อนไขของสังคมเพิ่มขึ้น)

องค์ประกอบที่ 5 (เพิ่มเติม) ความเข้าใจในธรรมชาติของจิตใจ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและจิตใจ ด้วยการเข้าใจผู้อื่น การเข้าใจตนเอง หรือการยอมรับว่าผู้อื่นทำผิดได้และการยอมรับความรู้สึกผิดและความรู้สึกทางลบของตนเองสลายและลดลงได้

องค์ประกอบที่ 6 (เพิ่มเติม) ความปรารถนาให้ตนพ้นทุกข์จากสิ่งที่มีมากระทบทั้งปวง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการไม่ยินดียินร้ายกับสิ่งที่มีมากระทบรอบข้าง ในลักษณะการเป็นคนที่มีความอดทน อดกลั้น ไม่ผันแปรอ่อนไหวไปกับสถานการณ์ใด ๆ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเคลฟายรอบที่ 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการให้อภัยในรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range: IQR) ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 21 ท่าน แล้วคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่ามัธยฐาน (Mdn) ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปและค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (IQR) ไม่เกิน 1.5 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดัง ตารางที่ 21 ดังนี้

ตารางที่ 21 ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ขององค์ประกอบการให้อภัย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ รอบที่ 2

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการให้อภัย	Mdn	IQR	ผลการพิจารณา
องค์ประกอบที่ 1 การลดการหลีกเลี่ยง ความเหินห่าง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการ ลด ละ เลิก แรงงูใจที่จะทำให้เกิด การแสดงอาการเมินเฉย หลบหน้า หลีกหนี การไม่ถือโทษโกรธเคืองต่อกัน มีการติดต่อ พบปะ พุดคุยตามปกติ ไม่พูดหรือฟื้นฟูเรื่องราวยังคงความสัมพันธ์ที่ดีเช่นปกติที่เคยปฏิบัติ	5	0	เหมาะสม

ตารางที่ 21 (ต่อ)

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการให้อภัย	Mdn	IQR	ผลการพิจารณา
องค์ประกอบที่ 2	5	0	เหมาะสม
การลดการแก้แค้น หมายถึง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการลด ละเลิกแรงจูงใจโต้ตอบที่รุนแรง ปฏิกริยาโต้ตอบ การประจาน การเอาคืน การอาฆาตพยาบาท หรือพฤติกรรมใด ๆ ที่มุ่งทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน เสียหน้า เสียหาย เสียชื่อเสียง			
องค์ประกอบที่ 3	5	0	เหมาะสม
การสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ โดยการสร้างและฟื้นฟูความสัมพันธ์ให้ดำเนินต่อไปได้ ด้วยการปรับความเข้าใจ การประนีประนอม การไกล่เกลี่ย การสร้างความปรองดอง การแสดงถึงความปรารถนาดี ความจริงใจที่จะยกโทษเพื่อคงความมีมิตรภาพต่อไป			
องค์ประกอบที่ 4 (เพิ่มเติม)	2	3	ไม่เหมาะสม
แรงจูงใจจากอิทธิพลทางสังคม(Social influence) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการยอมรับบรรทัดฐานทางสังคมมีส่วนกำหนดเงื่อนไขให้บุคคลต้องกระทำตาม เพื่อให้สังคมยอมรับบุคคลนั้น (โดยบุคคลนั้นต้องลดเงื่อนไขต่าง ๆ ของตนเองลง และยอมรับเงื่อนไขของบุคคลอื่นและเงื่อนไขของสังคมเพิ่มขึ้น)			

ตารางที่ 21 (ต่อ)

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการให้อภัย	Mdn	IQR	ผลการพิจารณา
องค์ประกอบที่ 5 (เพิ่มเติม) ความเข้าใจในธรรมชาติของจิตใจ หมายถึง พฤติกรรม ที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และ การกระทำต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการเข้าใจผู้อื่น การเข้าใจตนเอง หรือการยอมรับว่า ผู้อื่นทำผิดได้และการยอมรับความรู้สึกผิดและความรู้สึก ทางลบของตนเองสลายและลดลงได้	3	3	ไม่เหมาะสม
องค์ประกอบที่ 6 (เพิ่มเติม) ความปรารถนาให้ตนพ้นทุกข์จากสิ่งที่มีผลกระทบทั้งปวง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกาย และหรือจิตใจ ด้วยการไม่ยินดียินร้ายกับสิ่งที่มีผลกระทบ รอบข้าง ในลักษณะการเป็นคนที่มีความอดทน อดกลั้น ไม่ผันแปรอ่อนไหวไปกับสถานการณ์ใด ๆ	1	2	ไม่เหมาะสม

จากตารางที่ 21 องค์ประกอบที่ผ่านเกณฑ์ มีจำนวน 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง องค์ประกอบที่ 2 การลดการแก้แค้น และองค์ประกอบที่ 3 แรงจูงใจสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด แมคคัลลัฟ และคณะ (McCullough et al., 1997) ส่วนองค์ประกอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ องค์ประกอบเพิ่มเติม ได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 แรงจูงใจจากอิทธิพลทางสังคม (Social Influence) องค์ประกอบที่ 5 ความเข้าใจในธรรมชาติของจิตใจ และองค์ประกอบที่ 6 ความปรารถนาให้ตนพ้นทุกข์จากสิ่งที่มีผลกระทบทั้งปวง

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 3

ในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 3 เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของนิยามเชิงปฏิบัติการและองค์ประกอบของการให้อภัย และในรอบนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างข้อคำถามเพื่อวัดการให้อภัยในแต่ละองค์ประกอบโดยประยุกต์ข้อคำถามจากมาตรวัดการให้อภัย (TRIM 18) ของ McCullough et al. (2003) และสร้างข้อคำถามในแต่ละข้อให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการให้อภัยที่ได้มาจากเดลฟายเทคนิค มีข้อคำถามด้านการลดการแก้แค้น

จำนวน 12 ข้อ ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง จำนวน 12 ข้อ ด้านการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ จำนวน 13 ข้อ ดังนั้นจะมีข้อคำถามทั้งหมด 37 ข้อ

คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ซึ่งคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีความเชี่ยวชาญใน ด้านการ วัดและประเมินผล ด้านจิตวิทยา ด้านการวิจัย และด้านพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ของข้อคำถาม โดยผลการวิจัยเป็นดังนี้

นิยามเชิงปฏิบัติการของการให้อภัย การให้อภัย หมายถึง การแสดงออกของบุคคล ทั้งกาย วาจา และใจ ที่ไม่ถือโทษโกรธเคืองผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกายและหรือจิตใจ โดยลดแรงจูงใจ ที่ทำให้เกิดความเห็นห่าง แยกแยะ หลีกเลียง แรงจูงใจที่มุ่งแก้แค้นและมุ่งสร้างเสริมไมตรีจิตมิตรภาพ

สำหรับองค์ประกอบการให้อภัย ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ผ่านเกณฑ์ในรอบที่ 2 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้ง โดยระบุค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในรอบที่ 2 เพื่อประกอบการพิจารณา ผลการวิจัยปรากฏดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการให้อภัย

นิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการให้อภัย	ค่าสถิติรอบที่ 2		ค่าสถิติรอบที่ 3		ผลการ พิจารณา
	Mdn	IQR	Mdn	IQR	
องค์ประกอบที่ 1	5	0	5	0	ผ่าน เกณฑ์
การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคาม ร่างกายและหรือจิตใจ ด้วยการ ลด ละ เลิก แรงจูงใจที่จะทำให้เกิด การแสดงอาการเมินเฉย หลบหน้า หลีกหนี การไม่ถือโทษโกรธเคือง ต่อกัน มีการติดต่อ พบปะ พูดคุยตามปกติ ไม่พูด รื้อฟื้นเรื่องราวยังคงความสัมพันธ์ที่ดีเช่นปกติ ที่เคยปฏิบัติ					

ตารางที่ 22 (ต่อ)

นิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการให้อภัย	ค่าสถิติรอบที่ 2		ค่าสถิติรอบที่ 3		ผลการพิจารณา
	Mdn	IQR	Mdn	IQR	
องค์ประกอบที่ 2	5	1	5	0	ผ่านเกณฑ์
การลดการแก้แค้น หมายถึง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามาคุกคามร่างกาย และหรือจิตใจ ด้วยการลด ละ เลิก แรงจูงใจ ได้ตอบที่รุนแรง ปฏิกริยาโต้ตอบ การประจาน การเอาคืน การอาฆาตพยาบาท หรือพฤติกรรม ใด ๆ ที่มุ่งทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน เสียหน้า เสียหาย เสียชื่อเสียง					
องค์ประกอบที่ 3	5	0	5	0	ผ่านเกณฑ์
การสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลทั้งการคิด ความรู้สึก และการกระทำ ต่อผู้อื่นที่เข้ามา คุกคามร่างกายและหรือจิตใจ โดยการสร้าง และฟื้นฟูความสัมพันธ์ให้ดำเนินต่อไปได้ ด้วยการปรับความเข้าใจ การประนีประนอม การไกล่เกลี่ย การสร้างความปรองดอง การแสดงถึงความปรารถนาดี ความจริงใจ ที่จะยกโทษเพื่อคงความมีมิตรภาพต่อไป					

จากตารางที่ 22 จะพบว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ของการให้อภัย ผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่ามัธยฐาน เท่ากับ 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ เท่ากับ 0

สำหรับผลการพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามวัดการให้อภัยในแต่ละองค์ประกอบ ในการวิจัยโดยใช้เคลฟายรอบที่ 3 พิจารณาข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ซึ่งคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีความเชี่ยวชาญใน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจิตวิทยา ด้านการวิจัย และด้านพฤติกรรมศาสตร์ สรุปผลได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง คำนัษฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range: IQR) ดังตาราง ที่ 23

ตารางที่ 23 คำนัษฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ขององค์ประกอบที่ 1

ข้อคำถาม	Mdn	IQR	ผลการพิจารณา
1. ข้าพเจ้าพยายามรักษาระยะห่างความสัมพันธ์ระหว่างเรา	4	.75	เหมาะสม
2. ถ้าเขาอยู่ที่ใดข้าพเจ้าต้องไม่อยู่ที่นั่น	4.5	1	เหมาะสม
3. ข้าพเจ้าไม่ไว้วางใจในตัวเขา	4	1	เหมาะสม
4. ข้าพเจ้าพบว่าเป็นการยากที่จะพูดคุยอย่างปกติกับเขา	5	1	เหมาะสม
5. ข้าพเจ้าหลบหน้าเขา	4	.75	เหมาะสม
6. ข้าพเจ้ายังคงความสัมพันธ์กับเขาต่อไป	4	1	เหมาะสม
7. ข้าพเจ้ายังคงคบเขาเป็นเพื่อนต่อไป	4	1	เหมาะสม
8. ข้าพเจ้าไม่ยอมให้อยู่ในสถานที่เดียวกับเขา	5	1	เหมาะสม
9. ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงที่จะเจอเขา	5	.75	เหมาะสม
10. ข้าพเจ้าถอยห่างไม่ยุ่งเกี่ยวกับเขา	5	1	เหมาะสม
11. ข้าพเจ้าจะแสดงอาการราวกับเขาไม่มีตัวตนอยู่แถวนั้น	5	1	เหมาะสม
12. ข้าพเจ้าจะพูดคุยกับเขาให้น้อยลง	5	1	เหมาะสม

จากตารางที่ 23 จะพบว่า ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์การพิจารณา โดยมีคำนัษฐานอยู่ในช่วง 4 ถึง 5 ซึ่งมากกว่า 3.5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ อยู่ในช่วง .75 ถึง 1 ซึ่งน้อยกว่า 1.5

องค์ประกอบที่ 2 การลดการแก้แค้น คำนัษฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range: IQR) เป็นดังตาราง ที่ 24

ตารางที่ 24 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ขององค์ประกอบที่ 2

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสถิติรอบที่ 3		
		Mdn	IQR	ผลการพิจารณา
1	ข้าพเจ้าจะเอาคืนให้สาสม	5	1	เหมาะสม
2	ข้าพเจ้าอยากให้มีสิ่งที่เลวร้ายเกิดขึ้นกับเขา	5	1	เหมาะสม
3	ข้าพเจ้าจะจงล้างจงผลาญเขาตลอดไป	5	1	เหมาะสม
4	ข้าพเจ้าจะหาโอกาสแก้แค้นเขา	4.5	1	เหมาะสม
5	ข้าพเจ้าต้องการให้เขาได้รับสิ่งที่เขากระทำอย่างสาสม	4.5	1	เหมาะสม
6	สักวันเขาจะต้องเจ็บเหมือนที่ข้าพเจ้าเคยเจ็บ	5	1	เหมาะสม
7	ข้าพเจ้าจะทำให้เขาเจ็บมากกว่าที่ข้าพเจ้าเคยเจ็บ	5	1	เหมาะสม
8	ข้าพเจ้าจะประกาศความเลวร้ายของเขาให้คนอื่นได้รับรู้	5	1	เหมาะสม
9	ข้าพเจ้าจะทำทุกอย่างเพื่อให้เขาเจ็บปวดมากที่สุด	5	.75	เหมาะสม
10	ข้าพเจ้าจะตามร่ำวีเขาตลอด	5	.75	เหมาะสม
11	ถ้าเขาเจ็บปวดและทุกข์ทรมานเท่าไรข้าพเจ้ายังพอใจ	5	.75	เหมาะสม
12	ข้าพเจ้าต้องชำระแค้นให้สาสม	5	0	เหมาะสม

จากตารางที่ 24 จะพบว่า ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์การพิจารณา โดยมีค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 4.5 ถึง 5 ซึ่งมากกว่า 3.5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ อยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ซึ่งน้อยกว่า 1.5

องค์ประกอบที่ 3 การสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range: IQR) เป็นดังตาราง ที่ 25

ตารางที่ 25 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ขององค์ประกอบที่ 3

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสถิติรอบที่ 3		
		Mdn	IQR	ผลการ พิจารณา
1	ถึงแม้ว่าเขาจะทำให้ข้าพเจ้าเจ็บปวด แต่ข้าพเจ้าก็ยังมีความปรารถนาดีต่อเขา	5	0	เหมาะสม
2	ทั้ง ๆ ที่เขาทำร้ายข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าจะขอคืนเพื่อความความสัมพันธ์ที่ดีอีกครั้ง	5	0	เหมาะสม
3	ข้าพเจ้าไม่ถือโทษโกรธเคืองเขา แม้จะทำให้ข้าพเจ้าเจ็บปวด	5	1	เหมาะสม
4	ข้าพเจ้าคลายความโกรธลง เพื่อที่จะฟื้นฟูมิตรภาพของเราให้ดีขึ้น	5	.75	เหมาะสม
5	ข้าพเจ้าจะไม่คิดถึงการทำที่ไม่ดีของเขามีสู่ข้าพเจ้า	5	0	เหมาะสม
6	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะเป็นเพื่อนกับเขาตลอดไป	5	.75	เหมาะสม
7	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะยกโทษให้แก่เขา เพื่อมิตรภาพของเรา	5	0	เหมาะสม
8	ข้าพเจ้าพร้อมคบกับเขาเหมือนเดิม	5	1	เหมาะสม
9	ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องมันผ่านมาแล้วขอให้นมันผ่านไป	5	0	เหมาะสม
10	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะปรับความเข้าใจกับเขา เพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ของเรา	5	.75	เหมาะสม
11	ทั้ง ๆ ที่เขาทำกับข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเป็นเพื่อนกับเขาต่อไป	5	.75	เหมาะสม
12	ข้าพเจ้ายกเลิกความเจ็บปวดและความขุ่นเคือง	5	1	เหมาะสม
13	ข้าพเจ้าพร้อมให้ออโอกาสแก่เขาทุกเมื่อ	5	1	เหมาะสม

จากตารางที่ 25 จะพบว่า ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์การพิจารณา โดยมีค่ามัธยฐานอยู่ในที่ 5 ซึ่งมากกว่า 3.5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ อยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ซึ่งน้อยกว่า 1.5

การพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามวัดการให้อภัยในแต่ละองค์ประกอบในการวิจัย โดยใช้เคลฟายรอบที่ 3 พบว่าข้อคำถามเพื่อพัฒนาเป็นแบบวัดการให้อภัยสำหรับนักเรียนจำนวน 37 ข้อ ผ่านการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาในแต่ละองค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่ามัธยฐานระหว่าง 4.00 – 5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.00 ได้ข้อคำถาม

ที่ผ่านเกณฑ์ทางสถิติองค์ประกอบที่ 1 จำนวน 12 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 จำนวน 12 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 จำนวน 13 ข้อ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการให้อภัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยในด้านคุณภาพของแบบวัดการให้อภัยสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้วิจัยได้นำเสนอคุณภาพของแบบวัดตามขั้นตอนในการพัฒนาแบบวัดดังนี้

1. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการหาค่าดัชนีอำนาจจำแนก

แบบวัดการให้อภัย

ผลการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อของแบบวัดการให้อภัยสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (37 ข้อ) ได้แก่ การพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และการหาค่าดัชนีอำนาจจำแนก โดยในการในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินด้านการวิจัย ด้านจิตวิทยา และด้านวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 10 ท่านเป็นผู้พิจารณาข้อคำถามให้สอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของการให้อภัย โดยตรวจสอบค่ามัธยฐาน (Mdn) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) จากนั้นนำไปให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คนตอบแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบวัดการให้อภัย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Corrected Item-total Correlation) โดยใช้เกณฑ์ค่า r ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า .20 ขึ้นไปคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกระดับปานกลางขึ้นไป คือตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ไพรัตน์ วงษ์นาม, 2547, หน้า 316) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อของแบบวัดการให้อภัยสำหรับนักเรียน

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อคำถาม	Mdn	IQR	อำนาจ จำแนก ครั้งที่ 1	อำนาจ จำแนก ครั้งที่ 2
การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง					
1	ข้าพเจ้าพยายามรักษาระยะห่างความสัมพันธ์ระหว่างเรา	4	.75	-.0293	-
4	ข้าพเจ้าไม่ใส่ใจในตัวเขา	4	1	.4701	.4985
8	ข้าพเจ้าหลบหน้าเขา	4	.75	.4867	.4857
11	ข้าพเจ้ายังคงความความสัมพันธ์ที่ดีกับเขาต่อไป	4	1	.2642	.3089
12	ข้าพเจ้ายังคงคบเขาเป็นเพื่อนต่อไป	4	1	.2488	.2721

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความถาม	Mdn	IQR	อำนาจ จำแนก ครั้งที่ 1	อำนาจ จำแนก ครั้งที่ 2
14	ข้าพเจ้าไม่อยากจะอยู่ในสถานที่เดียวกับเขา	5	1	.6495	.6677
16	ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงที่จะเจอเขา	5	.75	.4810	.4737
20	ถ้าเขาอยู่ที่ใดข้าพเจ้าต้องไม่อยู่ที่นั่น	5	1	.5349	.5379
25	ข้าพเจ้าจะแสดงอาการราวกับเขาไม่มีตัวตนอยู่แถว ๆ นั้น	5	1	.5359	.5360
27	ข้าพเจ้าพบว่าเป็นการยากที่จะพูดคุยอย่างปกติกับเขา	5	1	.5670	.5732
32	ข้าพเจ้าพูดคุยกับเขาให้น้อยลง	5	1	.4598	.4567
37	ข้าพเจ้าถอยห่าง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเขา	5	1	.6089	.5623
การลดการแก้แค้น					
3	ข้าพเจ้าจะทำให้เขาเจ็บมากกว่าที่ข้าพเจ้าเคยเจ็บ	5	1	.2560	
5	ถ้าเขาเจ็บปวดและทุกข์ทรมานเท่าไรข้าพเจ้ายังพอใจ	5	.75	.3938	
7	ข้าพเจ้าจะประจานความเลวร้ายของเขาให้คนอื่นได้รับรู้	5	1	.4656	
9	ข้าพเจ้าจะจงล้างจงผลาญเขาตลอดไป	5	1	.4965	
13	ข้าพเจ้าจะเอาคืนให้สาสม	5	1	.4837	
15	ข้าพเจ้าอยากให้มีสิ่งที่เลวร้ายเกิดขึ้นกับเขา	5	1	.4227	
18	ข้าพเจ้าต้องการให้เขาได้รับสิ่งที่เขากระทำอย่างสาสม	5	1	.4397	
19	สักวันเขาจะต้องเจ็บเหมือนที่ข้าพเจ้าเคยเจ็บ	5	1	.4854	
23	ข้าพเจ้าจะทำทุกอย่างเพื่อให้เขาเจ็บปวดมากที่สุด	5	.75	.3274	
26	ข้าพเจ้าจะตามราวีเขาตลอด	5	.75	.4582	
29	ข้าพเจ้าต้องชำระความแค้นให้สาสม	5	0	.5253	
34	ข้าพเจ้าจะหาโอกาสแก้แค้นเขา	5	1	.3893	
การสร้างเสริมมิตรจิต มิตรภาพ					
2	ทั้ง ๆ ที่เขาทำกับข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเป็นเพื่อนกับเขาต่อไป	5	.75	.2320	.2277

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความ	Mdn	IQR	อำนาจ จำแนก ครั้งที่ 1	อำนาจ จำแนก ครั้งที่ 2
การสร้างเสริมโมตรจิต มิตรภาพ					
6	ทั้ง ๆ ที่เขาทำร้ายข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าขอลืมเพื่อ ความสัมพันธ์ที่ดีอีกครั้ง	5	0	.3875	.3970
10	ข้าพเจ้าพร้อมคบกับเขาเหมือนเดิม	5	1	.4566	.3970
17	ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องมันผ่านมาแล้วขอให้มันผ่านไป	5	0	.2287	.2539
21	ข้าพเจ้าจะไม่คิดถึงการทำที่ไม่ดีของเขาที่มีต่อข้าพเจ้า	5	.75	.5280	.5222
22	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะเป็นเพื่อนกับเขาตลอดไป	5	.75	.6367	.6658
24	ข้าพเจ้าพร้อมให้ โอกาสแก่เขาทุกเมื่อ	5	1	-.2923	
28	ข้าพเจ้าไม่ถือโทษโกรธเคืองเขา แม้จะทำให้ข้าพเจ้า เจ็บปวด	5	1	.4468	.4734
30	ถึงแม้ว่าเขาจะทำให้ข้าพเจ้าเจ็บปวด แต่ข้าพเจ้าก็ยังมี ความปรารถนาดีต่อเขา	5	0	.5958	.5847
31	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะปรับความเข้าใจกับเขา เพื่อฟื้นฟู ความสัมพันธ์ของเรา	5	0	.6258	.6208
33	ข้าพเจ้าคลายความโกรธลง เพื่อจะได้ฟื้นฟูมิตรภาพของ เราให้ดังเดิม	5	.75	.4520	.4689
35	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะยกโทษให้แก่เขา เพื่อมิตรภาพของเรา	5	0	.4521	.4901
36	ข้าพเจ้ายกเลิกความเจ็บปวดและความขุ่นเคือง	5	1	.5000	.5043

จากตารางที่ 26 พบว่าองค์ประกอบการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง มีข้อความ
ที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 11 ข้อ องค์ประกอบการลดการแก้แค้น มีข้อความที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 12 ข้อ
และองค์ประกอบการสร้างเสริมโมตรจิต มิตรภาพ มีข้อความที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 12 ข้อ มีข้อ
คำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด จำนวน 35 ข้อ

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

จากผลของการทำเคลฟายเทคนิค พบว่าได้องค์ประกอบของการให้อภัย 3 ด้าน คือ ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง ด้านการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ และด้านการลดการแก้แค้น นำแต่ละด้านมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรม AMOS 16.0 ถ้าพบว่าในแต่ละองค์ประกอบ มีข้อคำถามบางข้อ มีน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า 0.3 ผู้วิจัยจะตัดออกก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับต่อไป ดังนี้

องค์ประกอบด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ข้อคำถาม Fa4, Fa8, Fa11, Fa12, Fa14, Fa16, Fa20, Fa25, Fa27, Fa32 และ Fa37 ส่วนค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่า .3 มีจำนวน 2 ข้อได้แก่ข้อคำถาม Fa11, Fa12 คงเหลือข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 27 และภาพที่ 37

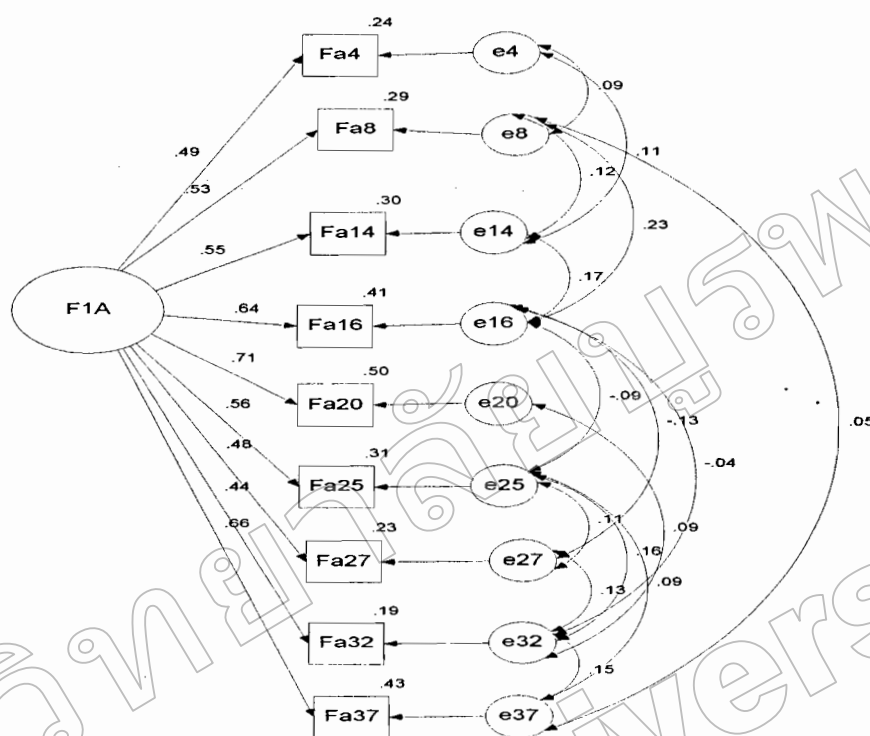
ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง

ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง	สเปค น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R^2
Fa4	.493**	.243
Fa8	.535**	.286
Fa14	.551**	.304
Fa16	.642**	.412
Fa20	.708**	.502
Fa25	.561**	.315
Fa27	.482**	.232
Fa32	.437**	.191
Fa37	.657**	.432

$\chi^2 = 13.354$, $df = 12$, $p = 0.344$, $\chi^2/df = 1.113$, $GFI = .997$, $AGFI = .987$, $CFI = .999$

$RMSEA = .011$

** $p < .01$

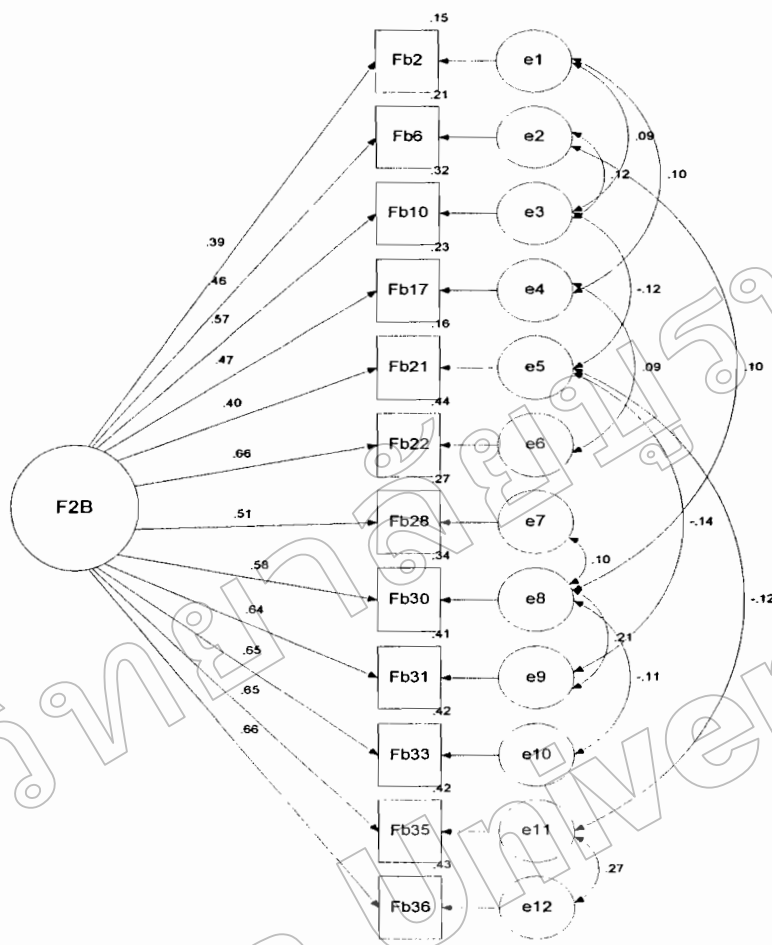
$$\chi^2 = 13.354, df = 12, p = .344, \chi^2/df = 1.113, GFI = .997, AGFI = .987, CFI = .999, RMSEA = .011$$

ภาพที่ 37 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง

องค์ประกอบด้านการสร้างเสริมโมตรจิต มิตรภาพ (F2B) จำนวน 12 ได้แก่ข้อคำถาม Fb2, Fb6, Fb10, Fb17, Fb21, Fb22, Fb28, Fb30, Fb31, Fb33, Fb35 และ Fb36 ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ ทุกข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 28 และภาพที่ 38

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการสร้างเสริมโมตรียิต มิตรภาพ

ด้านการสร้างเสริมโมตรียิต มิตรภาพ	สเปส น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R^2
Fb2	.387**	.150
Fb6	.462**	.213
Fb10	.570**	.325
Fb17	.475**	.225
Fb21	.402**	.162
Fb22	.662**	.438
Fb28	.515**	.265
Fb30,	.579**	.336
Fb31	.639**	.408
Fb33	.650**	.423
Fb35	.651**	.424
Fb36	.656**	.431
$\chi^2 = 51.289, df = 42, p = .154, \chi^2/df = 1.221, GFI = .991, AGFI = .983, CFI = .997$		
$RMSEA = .016$ ** $p < .01$		

$$\chi^2 = 51.289, df = 42, P = .154, \chi^2/df = 1.221, GFI = .991, AGFI = .983, CFI = .997, RMSEA = .016$$

ภาพที่ 38 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการสร้างเสริมมิติจิต มิตรภาพ

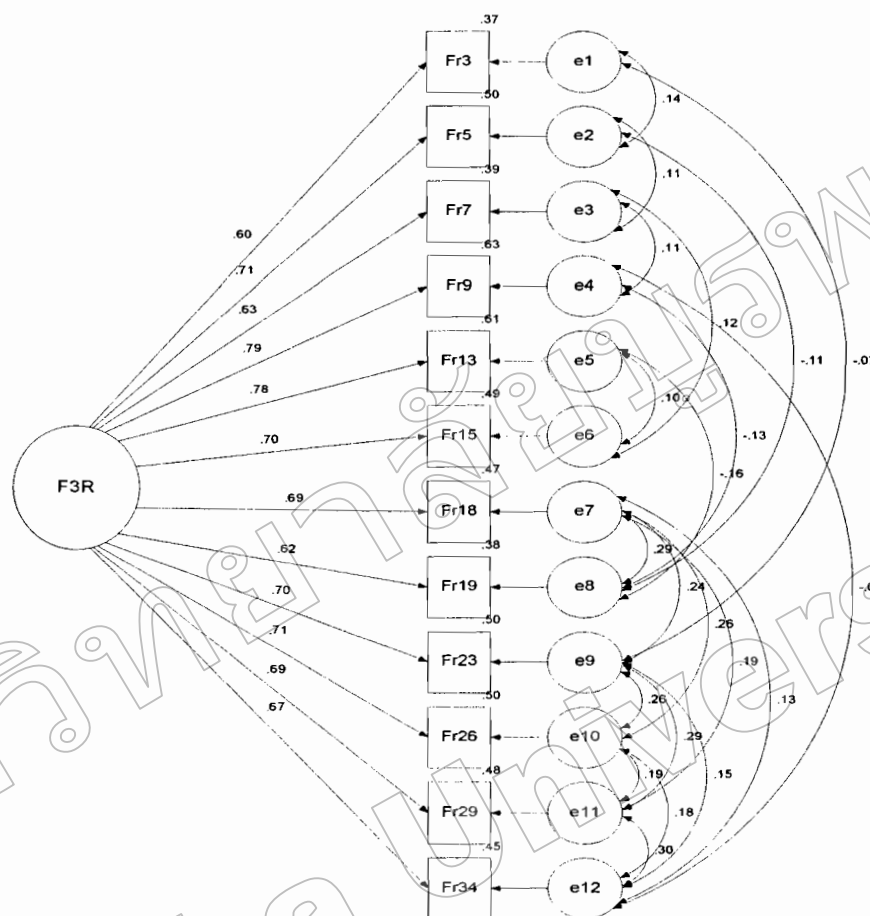
องค์ประกอบด้านการลดการแก้แค้น จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ข้อคำถามFr3, Fr5, Fr7, Fr9, Fr13, Fr15, Fr18, Fr19, Fr23, Fr26, Fr29 และFr34 ข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 29 และภาพที่ 39

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการลดการแก้แค้น

ด้านการลดการแก้แค้น	สเปส น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R^2
Fr3	.604**	.365
Fr5	.708**	.502
Fr7	.627**	.393
Fr9	.792**	.627
Fr13	.782**	.612
Fr15	.699**	.489
Fr18	.688**	.474
Fr19	.619**	.383
Fr23	.704**	.496
Fr26	.708**	.501
Fr29	.689**	.475
Fr34	.667**	.445

$\chi^2 = 35.513$, $df = 33$, $p = .351$, $\chi^2/df = 1.076$, $GFI = .993$, $AGFI = .984$, $CFI = 1.000$
 $RMSEA = .009$

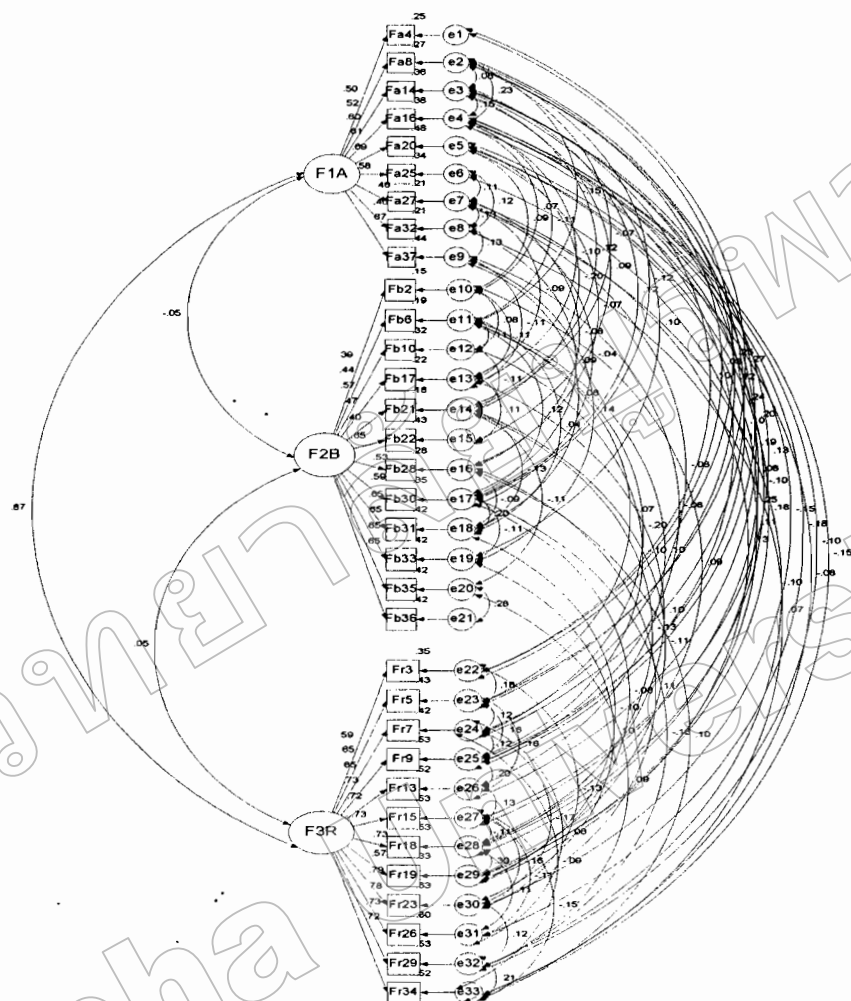
** $p < .01$

$$\chi^2 = 35.513, df = 33, P = .351, \chi^2/df = 1.076, GFI = .993, AGFI = .984, CFI = 1.000, RMSEA = .009$$

ภาพที่ 39 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านการลดการแก้แค้น

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดการให้อภัยมีความตรงเชิงโครงสร้างแสดงให้เห็นได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบ ความตรงของโมเดล ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ $\chi^2 = 575.280$, ที่องศาอิสระเท่ากับ $df = 392$, ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.468 คำนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .962 คำนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว ($AGFI$) มีค่าเท่ากับ .946 คำนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .984 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ($RMSEA$) มีค่าเท่ากับ .023 รายละเอียดดัง ภาพที่ 40

$$\chi^2 = 575.280, df = 392, \chi^2/df = 1.468, GFI = .962, AGFI = .946, CFI = .984, RMSEA = .023$$

ภาพที่ 40 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดการให้อภัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดการให้อภัยมีความตรงเชิงโครงสร้างแสดงให้เห็นได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบ ความตรงของโมเดล ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ $\chi^2 = 738.812$, ที่องศาอิสระเท่ากับ $df = 392$, ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.870 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .949 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว ($AGFI$) มีค่าเท่ากับ .927 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .970 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ($RMSEA$) มีค่าเท่ากับ .032 รายละเอียดดัง ตารางที่ 30 และภาพที่ 41

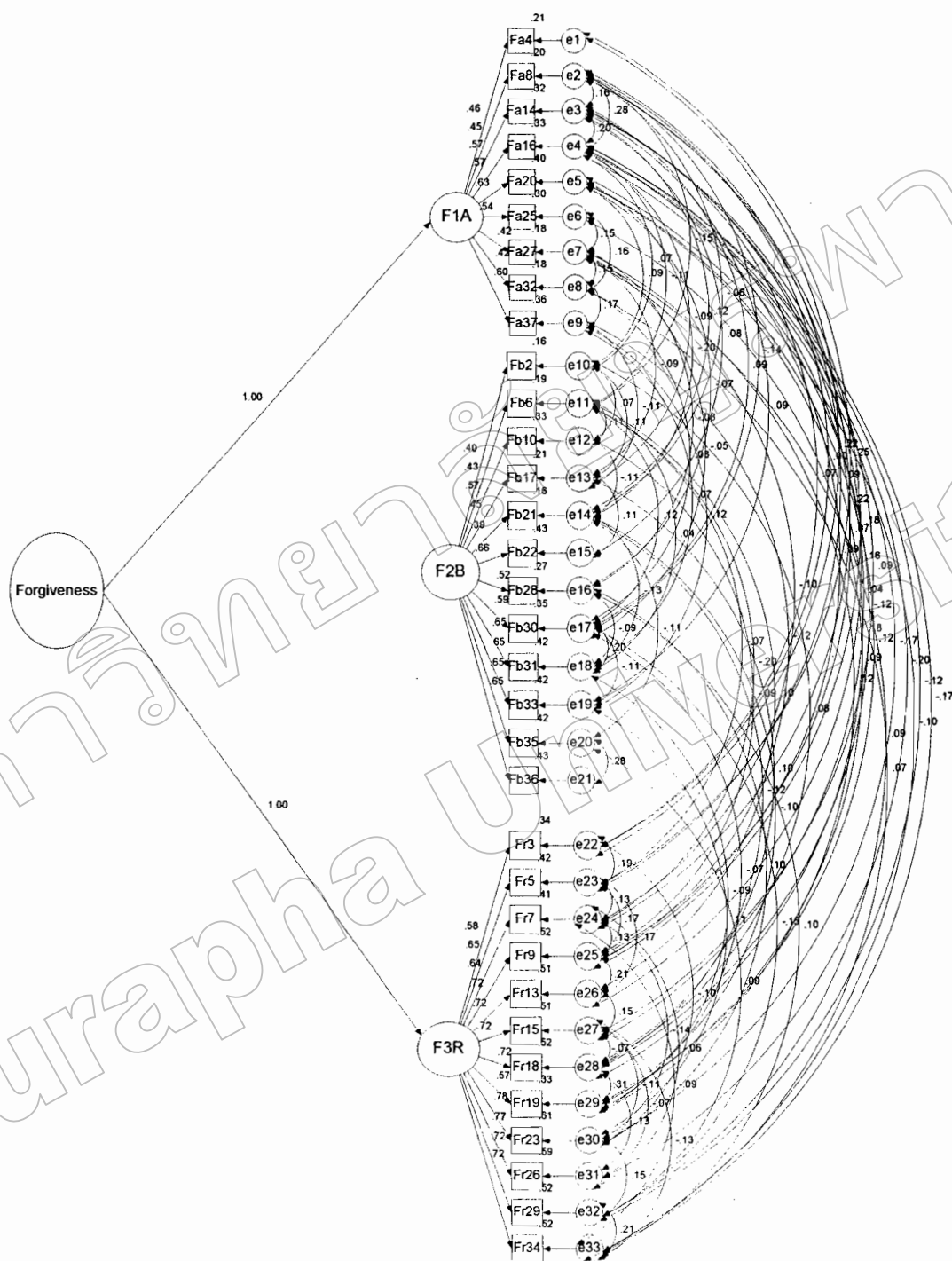
ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของแบบวัดการให้อภัย
จำแนกตามองค์ประกอบ และรายข้อ

องค์ประกอบการให้อภัย	สเปส น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R^2
องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง		
ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง		
Fa4	.460**	.212
Fa8	.450**	.202
Fa14	.566**	.321
Fa16	.573**	.328
Fa20	.633**	.401
Fa25	.543**	.295
Fa27	.422**	.178
Fa32	.419**	.176
Fa37	.600**	.360
การสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ		
Fb2	.397**	.158
Fb6	.434**	.189
Fb10	.570**	.325
Fb17	.454**	.206
Fb21	.394**	.155
Fb22	.655**	.429
Fb28	.524**	.274
Fb30,	.588**	.345
Fb31	.615**	.424
Fb33	.648**	.421
Fb35	.647**	.418
Fb36	.652**	.425

ตารางที่ 30 (ต่อ)

องค์ประกอบการให้อภัย		สปส น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R ²
ด้านการลดการแก้แค้น			
	Fr3	.580**	.336
	Fr5	.646**	.417
	Fr7	.640**	.409
	Fr9	.722**	.522
	Fr13	.717**	.514
	Fr15	.716**	.513
	Fr18	.719**	.517
	Fr19	.574**	.330
	Fr23	.781**	.609
	Fr26	.768**	.591
	Fr29	.723**	.523
	Fr34	.723**	.522
ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง /		1.00	
ด้านการลดการแก้แค้น		1.00	

 $\chi^2 = 738.812, df = 395, \chi^2/df = 1.870, GFI = .962, AGFI = .927, CFI = .970, RMSEA = .032$
** $p < .01$

$$\chi^2 = 738.812, df = 395, \chi^2/df = 1.870, GFI = .962, AGFI = .927, CFI = .970, RMSEA = .032$$

ภาพที่ 41 โมเดลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดการให้อภัย

ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่างและการลดการแก้แค้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.052 และ 0.050 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง และองค์ประกอบการลดการแก้แค้น พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.868^{**}$ ($p < .001$) ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง แสดงว่าการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ เป็นอิสระกับองค์ประกอบร่วมของการให้อภัย จึงทำให้กล่าวได้ว่า โครงสร้างองค์ประกอบการให้อภัยในบริบทสังคมไทย ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง และองค์ประกอบการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ องค์ประกอบการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง ประกอบด้วยด้านย่อย 2 ด้าน คือ ด้านการลดการแก้แค้น มีข้อคำถาม จำนวน 12 ข้อ และด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง มีข้อคำถาม จำนวน 9 ข้อ ส่วนองค์ประกอบการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ มีข้อคำถาม จำนวน 12 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 33 ข้อ

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

ตรวจสอบความเที่ยงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) องค์ประกอบด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง เท่ากับ $.782$ และการลดการแก้แค้น เท่ากับ $.882$ ด้านการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ เท่ากับ $.891$ รายละเอียดดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ค่าความเที่ยงขององค์ประกอบการให้อภัย

แบบวัด	จำนวนข้อคำถาม	จำนวนตัวอย่าง	ค่าความเที่ยง
การให้อภัย			
ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง	9	100	.782
ด้านการลดการแก้แค้น	12	100	.882
ด้านการสร้างเสริมไมตรีจิต มิตรภาพ	12	100	.891

ซึ่งในการศึกษาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุพหุระดับการให้อภัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้วิจัยเลือกใช้องค์ประกอบด้านการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง ซึ่งประกอบด้วย ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง มีข้อคำถาม จำนวน 9 ข้อ และด้านการลด

การแก้แค้น มีข้อคำถาม จำนวน 12 ข้อ รวมเป็น 21 ข้อคำถาม เนื่องจากเป็นด้านที่มีผู้นิยมใช้กันมาก และมีบริบทที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ศึกษา โดย ดุจเดือน พันธมนาวิน (2551) กล่าวว่า มาตรการให้อภัยที่สำคัญและนิยมใช้กันอยู่มากมี 2 ด้าน คือ ด้านการหลีกเลี่ยง และ ด้านการแก้แค้น ซึ่งใน 2 ด้านนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับอันดับแรก และอันดับสอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดการให้อภัยด้านการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง มีความตรงเชิงโครงสร้างแสดงให้เห็นได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบ ความตรงของโมเดล ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ $\chi^2 = 189.827$, ท้องศาอิสระเท่ากับ $df = 138$, ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.376 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .979 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว ($AGFI$) มีค่าเท่ากับ .965 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .994 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ($RMSEA$) มีค่าเท่ากับ .021 รายละเอียดดังตารางที่ 32 และภาพที่ 42

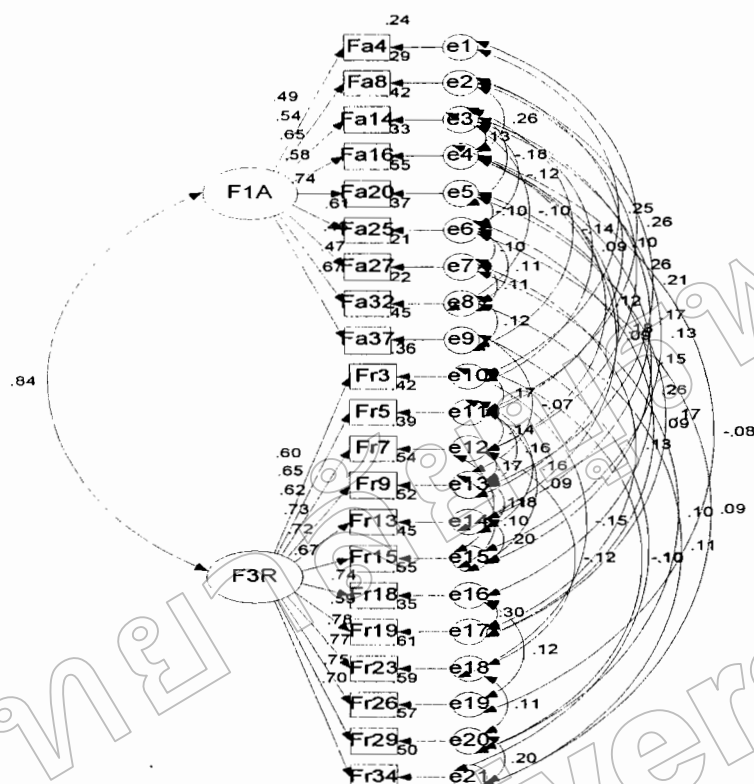
ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของแบบวัดการให้อภัยด้านการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง จำแนกตามองค์ประกอบ และรายชื่อ

องค์ประกอบการให้อภัย	สเปส น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R^2
องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก		
ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง		
Fa4	.495**	.245
Fa8	.541**	.293
Fa14	.648**	.419
Fa16	.575**	.331
Fa20	.740**	.548
Fa25	.607**	.368
Fa27	.461**	.212
Fa32	.470**	.221
Fa37	.580**	.446

ตารางที่ 32 (ต่อ)

องค์ประกอบการให้อภัย	สปส น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R^2
ด้านการลดการแก้แค้น		
Fr3	.599**	.359
Fr5	.648**	.420
Fr7	.623**	.389
Fr9	.732**	.535
Fr13	.723**	.522
Fr15	.673**	.454
Fr18	.743**	.552
Fr19	.594**	.353
Fr23	.784**	.614
Fr26	.770**	.593
Fr29	.752**	.565
Fr34	.704**	.495
$\chi^2 = 189.847, df = 138, \chi^2/df = 1.379, RMR = .039, GFI = .979, AGFI = .965, CFI = .994$		
$RMSEA = .021$		

** $p < .01$

$$\chi^2 = 189.84, df = 138, \chi^2/df = 1.376, GFI = .979, AGFI = .965, CFI = .994, RMSEA = .021$$

ภาพที่ 42 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดการให้อภัย
ด้านการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง

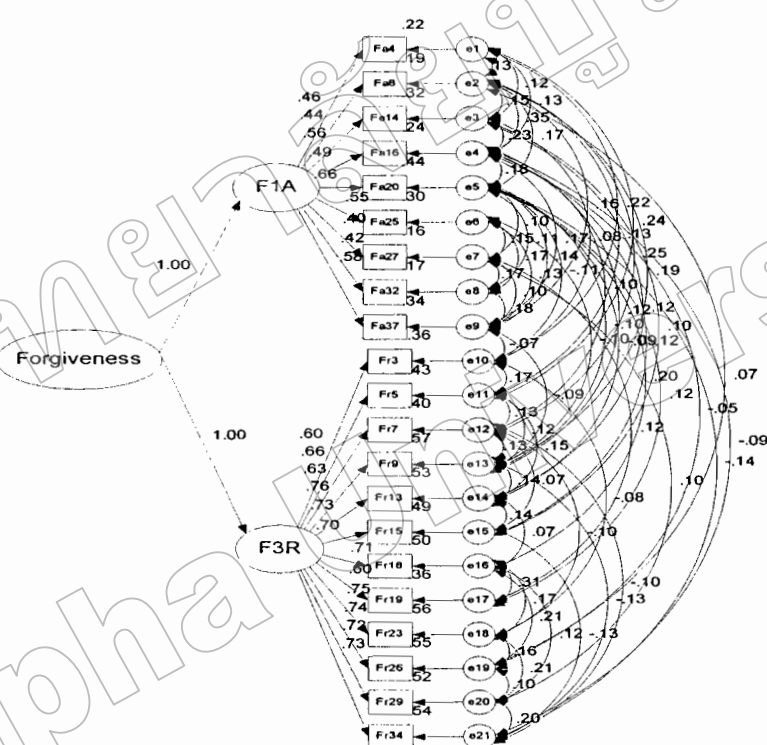
ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดการให้อภัยการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง มีความตรงเชิงโครงสร้างแสดงให้เห็นได้ว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบ ความตรงของโมเดล ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ $\chi^2 = 158.824$, ที่องศาอิสระเท่ากับ $df = 123$, ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.291 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .983 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว ($AGFI$) มีค่าเท่ากับ .968 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .996 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ($RMSEA$) มีค่าเท่ากับ .018 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองพบว่า สัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ ของแบบวัดการให้อภัย สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นบวกทุกองค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบด้านการลดการแก้แค้น และด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง เป็น 1.00 รายละเอียดดังตารางที่ 33 และภาพที่ 43

ตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดการให้อภัย
ด้านการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง จำแนกตามองค์ประกอบ และรายข้อ

องค์ประกอบการให้อภัย		สเปส น้ำหนักองค์ประกอบ ในรูปคะแนนมาตรฐาน	R ²
องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง			
ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง			
	Fa4	.465**	.216
	Fa8	.441**	.195
	Fa14	.563**	.317
	Fa16	.493**	.243
	Fa20	.662**	.438
	Fa25	.550**	.303
	Fa27	.404**	.163
	Fa32	.416**	.173
	Fa37	.580**	.336
ด้านการลดการแก้แค้น			
	Fr3	.598**	.357
	Fr5	.656**	.431
	Fr7	.634**	.402
	Fr9	.758**	.574
	Fr13	.731**	.534
	Fr15	.700**	.490
	Fr18	.706**	.498
	Fr19	.597**	.357
	Fr23	.745**	.555
	Fr26	.743**	.552
	Fr29	.721**	.520
	Fr34	.734**	.539

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง	1.00
ด้านการลดการแก้แค้น	1.00
$\chi^2 = 158.824, df = 123, \chi^2/df = 1.291, RMR = .035, GFI = .983, AGFI = .968, CFI = .996$	
$RMSEA = .018$	

** $p < .01$
 $\chi^2 = 158.824, df = 123, \chi^2/df = 1.291, GFI = .983, AGFI = .968, CFI = .996, RMSEA = .018$

ภาพที่ 43 โมเดลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดการให้อภัย
ด้านการลดการแก้แค้นและหลีกเลี่ยง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 18 วิทยาลัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียน และครู ซึ่งมีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 34 ดังนี้

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของปัจจัยทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยทางชีวสังคมของนักเรียน	จำนวน (n = 870)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	819	94.10
หญิง	51	5.90
2. อายุ		
16 ปี	135	15.50
17 ปี	573	65.90
18 ปี	136	15.60
19 ปี	26	3.00
3. สาขาวิชา		
เครื่องกล	210	24.10
เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง	165	19.00
โลหะการ	105	12.10
ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	240	27.60
การก่อสร้าง	150	17.20
1. อายุ		
18 – 35 ปี	93	40.10
36 – 45 ปี	54	23.30
46 ปีขึ้นไป	85	36.60
2. สาขาวิชา		
เครื่องกล	56	24.10
เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง	24	18.90
โลหะการ	28	12.00
ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	64	27.60
การก่อสร้าง	40	17.20

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสูงสุด (MAX) ค่าต่ำสุด (MIN) เพื่อให้เห็นลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่วัดตัวแปรในการวิจัย ซึ่งเป็นตัวแปรต่อเนื่องที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับตลอดจนการวิเคราะห์ความเบ้ (SK) ความโด่ง (KU) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงลักษณะการแจกแจงความถี่ของข้อมูลว่ามีการแจกแจงแตกต่างจากความโค้งปกติหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

4.1 การให้อภัย

การให้อภัยวัดจากตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง และการลดการแก้แค้น ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.184, 3.064$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรมีค่าความเบ้เป็นบวกซึ่งมีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ค่อนข้างน้อย ส่วนค่าความโด่งทุกตัวมีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีการลดการเห็นห่าง หลีกเลี่ยงและการลดการแก้แค้นปานกลาง แสดงถึงมีการให้อภัยในระดับปานกลาง

4.2 ความเห็นใจเข้าใจผู้อื่น

ความเห็นใจเข้าใจผู้อื่นวัดจากตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ต่อผู้อื่น และแนวโน้มที่จะรับความคิดเห็นทางจิตวิทยาของผู้อื่น ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.639, 3.557$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรมีค่าความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้แต่ละตัวค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่ง ความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ต่อผู้อื่น ค่าเป็นบวก แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลน้อย ส่วนการรับความคิดเห็นทางจิตวิทยาของผู้อื่น ค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลมาก รายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่ต่อผู้อื่น และแนวโน้มที่จะรับความคิดเห็นทางจิตวิทยาของผู้อื่นสูง แสดงถึงการมีความเห็นใจเข้าใจผู้อื่นระดับดี

4.3 การนับถือศาสนาของนักเรียน

การนับถือศาสนาของนักเรียน วัดจากตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ การปฏิบัติทางศาสนาและความเชื่อทางศาสนา ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.521, 3.808$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรมีค่าความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้แต่ละตัวค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่ง มีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีการปฏิบัติทางศาสนาและความเชื่อทางศาสนาสูง แสดงถึงนักเรียนมีการนับถือศาสนาในระดับดี

4.4 การขอโทษ

การขอโทษวัดจากตัวบ่งชี้ 1 ตัว ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.752$) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรมีความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่ง มีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลมารายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีการขอโทษระดับดี

4.5 บุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชม

บุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมวัดจากตัวบ่งชี้ 1 ตัว ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.729$) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรมีความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่ง มีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลมารายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมระดับดี

4.6 การกรุ่นคิด

การกรุ่นคิดวัดจากตัวบ่งชี้ 1 ตัว ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.372$) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรมีความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่งมีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลมารายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีการกรุ่นคิดภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ในระดับปานกลาง

4.7 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครู

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูวัดจากตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ พฤติกรรมการอบรมสั่งสอนและพฤติกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีตามจริยธรรมของครู ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.521, 3.808$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรมีความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้แต่ละตัวค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่ง มีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลมารายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการอบรมสั่งสอนและพฤติกรรม
การเป็นแบบอย่างที่ดีตามจริยธรรมของครูสูง แสดงถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครูระดับดี

4.8 การนับถือศาสนาของครู

การนับถือศาสนาของครู วัดจากตัวบ่งชี้ 2 ตัว ได้แก่ การปฏิบัติทางศาสนาและ
ความเชื่อทางศาสนา ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.743, 4.082$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณา
ความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรที่มีความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ย
ของตัวบ่งชี้แต่ละตัวค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่งของการปฏิบัติทางศาสนาและความเชื่อทางศาสนา
มีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลมาก รายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติทางศาสนาและความเชื่อ
ทางศาสนาสูง แสดงถึงครูมีการนับถือศาสนาในระดับดี

4.9 บรรยายภาศการเรียนการสอน

บรรยายภาศการเรียนการสอนวัดจากตัวบ่งชี้ 1 ตัว ตัวบ่งชี้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก
($\bar{X} = 3.939$) เมื่อพิจารณาความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรที่มีความเบ้เป็นลบซึ่งมีลักษณะ
เบ้ซ้าย แสดงว่าค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ค่อนข้างสูง ส่วนค่าความโด่งมีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีการกระจาย
ข้อมูลน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 35

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า ครูผู้สอนจัดบรรยายภาศการเรียนการสอนได้ในระดับดี

ตารางที่ 35 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปร	ค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด						
	ระดับความ						
	คิดเห็น/การปฏิบัติ	Min	Max	$\bar{X}$	SD	SK	KU
ระดับนักเรียน(N=870)							
การให้อภัย							
1.การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง	ปานกลาง	1.00	5.00	3.064	.794	.084	-.348
2.การลดการแก้แค้น	ปานกลาง	1.00	5.00	3.274	.966	.109	-.975
ความเห็นใจเข้าใจผู้อื่น							
1. ความเห็นอกเห็นใจเอาใจใส่ต่อผู้อื่น	ดี	1.75	5.00	3.639	.613	-.117	-.203
2.แนวโน้มที่จะรับความคิดเห็นทางด้านจิตวิทยาของผู้อื่น	ดี	1.83	5.00	3.557	.553	-.118	.107
การนับถือศาสนาของนักเรียน							
1.การปฏิบัติทางศาสนา	ดี	1.12	5.00	3.521	.632	-.407	.433
2.ความเชื่อทางศาสนา	ดี	1.20	5.00	3.808	.676	-.308	.032
การขอโทษ	ดี	1.67	5.00	3.752	.563	-.115	-.142
บุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชม	ดี	1.56	5.00	3.729	.571	-.136	-.239
การครุ่นคิด	ปานกลาง	1.00	5.00	3.372	.814	-.316	-.100
ระดับสาขาวิชา(N=232)							
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครู							
1.พฤติกรรมการอบรมสั่งสอน	ดี	2.92	5.00	4.321	.416	-.725	.592
2.พฤติกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดี	ดี	2.85	5.00	4.411	.435	-.941	.869
ตามจริยธรรมของครู							
การนับถือศาสนาของครู							
1.การปฏิบัติทางศาสนา	ดี	2.00	5.00	3.743	.625	-.296	-.182
2.ความเชื่อทางศาสนา	ดี	2.20	5.00	4.082	.602	-.397	-.526
บรรยากาศการเรียนการสอน	ดี	2.11	5.00	3.939	.530	-.540	.421

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Interclass Correlation: ICC)

จากการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Interclass Correlation: ICC) เพื่อตรวจสอบว่า นอกจากตัวแปรระดับนักเรียน (Student Level) จะมีความผันแปรภายในกลุ่ม (Within Groups) แล้ว ยังมีความผันแปรระหว่างกลุ่ม (Between Groups) หรือระดับสาขาวิชา (Class Level) หรือไม่ ถ้าค่า ICC มีขนาดใหญ่ ($>.05$) แสดงว่ามีความสอดคล้องกันสูง เหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบพระระดับ แต่ถ้า ICC มีขนาดเล็ก ($<.05$) แสดงว่าข้อมูลในระดับนักเรียนไม่มีความผันแปรในระดับสาขาวิชา จึงไม่จำเป็นต้องนำข้อมูลไปวิเคราะห์พระระดับ ทั้งนี้ค่า ICC จึงควรมีค่ามากกว่า .05 (Snijders & Bosker, 1999) ผลการวิเคราะห์ พบว่าค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (ICCs) ของการลดการเห็นห่าง หลีกเลียงและการลดการแก้แค้น มีค่าเท่ากับ .074, .095 ตามลำดับ แสดงว่าข้อมูลระดับนักเรียนมีความผันแปรในระดับสาขาวิชา ข้อมูลสามารถนำไปวิเคราะห์ต่อในระดับพระระดับได้ รายละเอียดดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Interclass Correlation: ICC)

ตัวแปรสังเกตได้ ของการให้อภัย	สหสัมพันธ์ ภายในชั้น (ICCs)	Residual Variances	
		ระดับนักเรียน	ระดับสาขาวิชา
1.การลดการหลีกเลียง ความเห็นห่าง (F1A)	.074	.000	.005
2.การลดการแก้แค้น(F3R)	.095	.490	.076
Chi-square = 23.052	CFI	TLI	RMSEA
df= 20 , P-value = .2862	.999	.997	.013

ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพระระดับการให้อภัย (Multilevel SEM)

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อตรวจสอบความตรงหรือความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุพระระดับการให้อภัย (Multilevel SEM of Forgiveness) วิธีทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์เชิงสาเหตุพระระดับ (Multilevel Causal Analysis) ซึ่งใช้วิเคราะห์ตัวแปรทั้งระดับนักเรียน และระดับสาขาวิชา หรือใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรหลายมิติ (Multidimensional Constructs) ไปพร้อม ๆ กัน (Heck, 1998, 2001) รวมทั้งสามารถ

ทดสอบอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (Kaplan, 1998; Marcoulides & Schumacker, 1996; Schumacker & Lomax, 1996; Marcoulides & Hershberger, 1997; Muthén & Muthén, 2004) ของการให้อภัยของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาว่าความแปรปรวนในตัวแปรการให้อภัย สามารถทำนายได้โดยตัวแปรทำนายระดับนักเรียน และระดับสาขาวิชา ได้หรือไม่ (Muthén, 1994) การนำเสนอข้อมูลในตอนนี้นำมาประกอบการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ ด้วยการนำเสนอค่าเมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จากนั้นจะเป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ พหุระดับตามแนวทางของ Muthén (1994)

เสนอข้อมูลประกอบการนำเสนอค่าเมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสถิติ ตรวจสอบความตรงของรูปแบบ ค่าขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการให้อภัยของนักเรียน โดยการประมาณค่าด้วยโปรแกรม SPSS 16.0 for Windows และ Mplus 5.21 (Muthén & Muthén, 2008)

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ระดับนักเรียน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 9 ตัว ในรูปแบบเชิงสาเหตุของกลุ่มตัวอย่างระดับนักเรียนทั้งหมดพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 72 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 จำนวน 64 คู่ ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปร ที่เป็นความสัมพันธ์ทางบวก 48 คู่ และความสัมพันธ์ทางลบ 16 คู่ ในภาพรวมความสัมพันธ์ของตัวแปรมีค่าตั้งแต่ต่ำจนถึงสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดมีค่าเท่ากับ .754 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง (F1A) กับการลดการแก้แค้น (F3R) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดมีค่าเท่ากับ .020 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นห่าง (F1A) กับ ความเชื่อทางศาสนา (RE2) และสถิติทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า Approx. Chi-Square = 3209.256, $df = 36$, $p = .000$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 (KMO = .801) แสดงว่าเมตริกสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยไม่เป็นเมตริกซ์เอกลักษณะและความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างหรือวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้ รายละเอียดดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ระดับนักเรียน

FIA	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	N	FIA	F3R	EM1	EM2	RE1	RE2	SApo	SAg	SRU
FIA	1.000										
F3R		870	.754** .000	1.000							
EM1		870	-.174** .000	.0999** .000	1.000						
EM2		870	-.176** .000	-.105** .000	.538** .000	1.000					
RE1		870	-.176** .000	-.119** .000	.431** .000	.459** .000	1.000				
RE2		870	.020 .559	.136** .000	.342** .000	.385** .000	.560** .000	1.000			
SApo		870	-.042 .217	.064 .061	.464** .000	.472** .000	.392** .000	.516** .000	1.000		
SAg		870	-.034 .319	.100** .003	.450** .000	.493** .000	.463** .000	.541** .000	.645** .000	1.000	
SRU		870	-.505** .000	-.465** .000	.317** .000	.301** .000	.223** .000	.125** .000	.235** .000	.235** .000	1.000
		870									870

Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

Bartlett's Test of Sphericity : Approx. Chi-Square = 3209.256, df = 36, p = 0.000, KMO = 0.0801

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ระดับสาขาวิชา

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ในรูปแบบเชิงสาเหตุของกลุ่มตัวอย่างระดับสาขาวิชาทั้งหมดพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด 56 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 จำนวน 28 คู่ ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นความสัมพันธ์ทางบวก 28 คู่ ในภาพรวมความสัมพันธ์ของตัวแปรมีค่าตั้งแต่ต่ำจนถึงสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดมีค่าเท่ากับ .907 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง (F1A) กับการลดการแก้แค้น (F3R) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดมีค่าเท่ากับ -0.007 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้การลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง (F1A) กับ ความเชื่อทางศาสนา(R2) และสถิติทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า Approx. Chi-Square = 911.764, $df = 28$, $p = .000$ ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 (KMO = .683) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์และความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างหรือวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้ รายละเอียดดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ระดับสาขาวิชา

	F1A	F3R	B1	B2	R1	R2	C	ageT
F1A	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1.000 232						
F3R	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.907** .000 232	1.000					
B1	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.009 .888 232	.015 .817 232	1.000				
B2	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.019 .771 232	.761** .000 232	1.000 .000 232				
R1	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.007 .911 232	.377** .000 232	.455** .000 232	1.000			
R2	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.041 .535 232	.410** .000 232	.419** .000 232	.382** .000 232	1.000		
C	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.034 .606 232	.558** .000 232	.626** .488 232	.055 .402 232	.382** .000 232	1.000	
ageT	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.241** .000 232	.239** .000 232	.170** .009 232	-.046 .488 232	.055 .402 232	.126 .055 232	1.000 232

** Correlation is significant at the .01 level (2-tailed) Bartlett's Test of Sphericity : Approx.Chí-Square = 911.764, df = 28, p = .000, KMO = .683

3. ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการให้อภัย

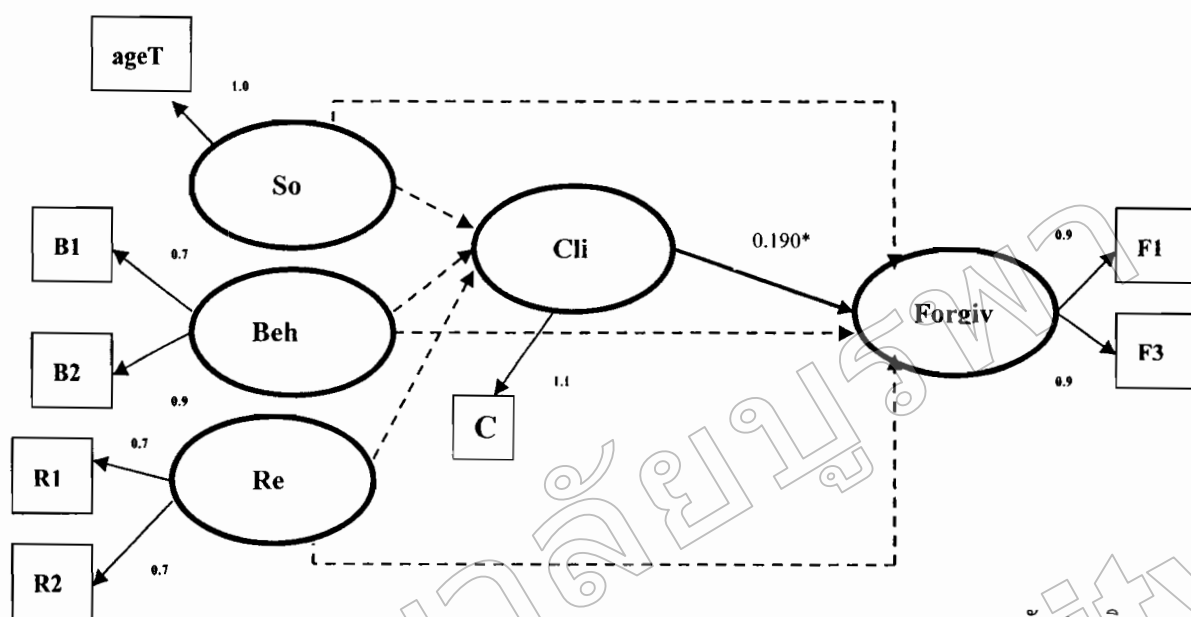
(Multilevel SEM)

การวิเคราะห์รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งในการวิเคราะห์นี้พิจารณาเฉพาะค่า Intercept มาวิเคราะห์เป็นตัวแปรตามในระดับสาขาวิชาเท่านั้น ไม่ได้ใช้ค่าสั่งในการวิเคราะห์ที่นำค่าความชัน (Slope) มาเป็นตัวแปรตาม การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของปัจจัยเชิงสาเหตุพหุระดับ ผู้วิจัยได้ทำการปรับรูปแบบโดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ การปรับรูปแบบในขั้นตอนนี้พิจารณาจากดัชนีปรับรูปแบบและจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลจากการปรับรูปแบบทำให้รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของรูปแบบ ได้แก่ ค่า $\chi^2 = 23.052$, $df = 20$, $\chi^2/df = 1.1526$, $P\text{-value} = .2862$, $CFI = .999$, $TLI = .997$, $RMSEA = .013$, $SRMR_w = .007$, $SRMR_B = .023$ ค่า χ^2/df มีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนี CFI และ TLI ที่มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนี $RMSEA$ มีค่าต่ำกว่า .05 และ $SRMR$ มีค่าต่ำกว่า .08 (Hu & Bentler, 1999) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้แล้ว ในการวิเคราะห์ด้วย Mplus 5.21 ถือว่ารูปแบบนั้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hox & Maas, 2001; Heck, 2001; Yu & Muthén, 2002; Rosser, Johnsrud, & Heck, 2003; Muthén & Muthén, 2008) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ครั้งนี้จึงยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าปัจจัยเชิงสาเหตุพหุระดับการให้อภัยของนักเรียนตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือรูปแบบมีความตรง

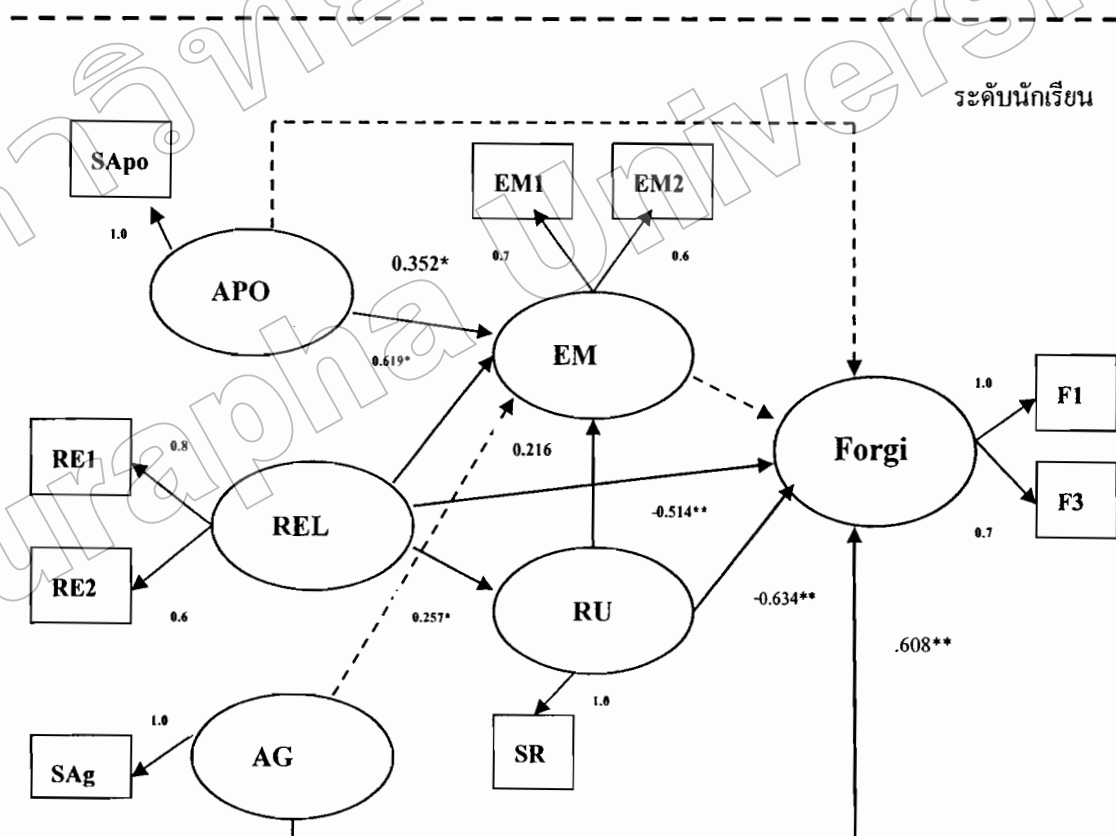
เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในโมเดลการวัดปัจจัยเชิงสาเหตุพหุระดับการให้อภัยในระดับสาขาวิชาและระดับนักเรียนทุกตัวมีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .000 ดังตารางที่ 39 และภาพที่ 44

ตารางที่ 39 คำนวณค่าองค์ประกอบของของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุ
พหุระดับการให้อภัยของนักเรียน

ตัวแปรสังเกตได้	ระดับนักเรียน				ระดับสาขาวิชา			
	β	SE	t	P-value	β	SE	t	P-value
1. ความเห็นอกเห็นใจเอาใจใส่ ต่อผู้อื่น (EM1)	.683	.025	26.907	.000				
2. แนวโน้มที่จะรับความคิด เห็นทางด้านจิตวิทยาของผู้อื่น (EM2)	.739	.028	26.377	.000				
3. การปฏิบัติทางศาสนา (RE1)	.833	.031	26.681					
4. ความเชื่อทางศาสนา (RE2)	.692	.033	20.832	.000				
5. การขอโทษ (SAPO)	1.000	.000	83053.27	.000				
6. บุคลิกภาพด้าน ความน่าชื่นชม (SGR)	1.000	.000	56037.96	.000				
7. การครุ่นคิด (SRU)	1.000	.000	66422.08	.000				
8. พฤติกรรมการอบรม สั่งสอน (B1)					.774	.085	9.059	.000
9. พฤติกรรมการเป็นแบบอย่าง ที่ดีตามจริยธรรมของครู (B2)					.909	.066	13.846	.000
10. บรรยายภาสการเรียน การสอน (C)					1.196	.485	2.468	.014
11. การปฏิบัติทางศาสนา ของครู (R1)					.792	.157	5.045	.000
12. ความเชื่อทางศาสนา ของครู (R2)					.700	.119	5.882	.000
13. ลักษณะทางชีวสังคม ของครู (SoT)					1.000	.000	53125.05	.000
chi-square = 23.052, df = 20				CFI	TLI	RMSEA	SRMR _w	SRMR _B
P-value = 0.2862				.999	.997	.013	.007	.023

ระดับสาขาวิชา

ระดับนักเรียน

Chi-square = 23.052, $df = 20$, P-value = .2862, CFI = .999, TLI = .997, SMSEA = .013, $SRMR_w = .007$,
 $SRMR_g = .023$

ภาพที่ 42 โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับการให้อภัย

เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลโมเดลสมการ โครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับการให้อภัย จากภาพที่ 44 ขนาดอิทธิพลที่มีมากที่สุดคือ อิทธิพลของการครุ่นคิดต่อการให้อภัย และจะเห็นว่า ขนาดอิทธิพลในระดับนักเรียนสูงกว่าในระดับสาขาวิชา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลจำแนกตามตัวแปรทำนายในแต่ละระดับดังนี้

1. ตัวแปรทำนายระดับนักเรียน

เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลทางตรงของตัวแปรทำนายที่ส่งผลต่อการให้อภัยของนักเรียน พบว่า การครุ่นคิด การนับถือศาสนา และบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมมีอิทธิพลต่อการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรทำนายการครุ่นคิดมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการให้อภัยของนักเรียน โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของการครุ่นคิดเท่ากับ $-.635$ ($p < .01$) หมายความว่าผู้ที่มีการครุ่นคิดต่ำจะมีการให้อภัยสูง ผู้ที่มีความครุ่นคิดสูงจะมีการให้อภัยต่ำ

ตัวแปรทำนายการนับถือศาสนาอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการให้อภัยของนักเรียน โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของการนับถือศาสนาเท่ากับ $-.514$ ($p < .01$) หมายความว่าผู้ที่มีการนับถือศาสนาสูงจะมีการให้อภัยต่ำ ส่วนผู้ที่นับถือศาสนาต่ำจะมีการให้อภัยสูง

ตัวแปรทำนายบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการให้อภัยของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมเท่ากับ $.608$ ($p < .01$) หมายความว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมสูงจะมีการให้อภัยสูง ส่วนผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมต่ำจะมีการให้อภัยต่ำ

สำหรับอิทธิพลทางอ้อมพบว่า การนับถือศาสนาส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อการให้อภัยของนักเรียน เป็นอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผ่านตัวแปรการครุ่นคิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ $.257$ ($p < .01$) หมายความว่า นักเรียนที่มีการนับถือศาสนาที่สูง จะส่งผลต่อการครุ่นคิดที่สูง และการครุ่นคิดที่สูง จะส่งผลต่อการให้อภัยของนักเรียนที่ต่ำด้วย

2. ตัวแปรทำนายระดับสาขาวิชา

เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลทางตรงของตัวแปรทำนายที่ส่งผลต่อการให้อภัยของนักเรียน ตัวแปรทำนาย บรรยากาศการเรียนการสอน (CII) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อการให้อภัยของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรบรรยากาศการเรียนการสอน เท่ากับ $.192$ ($p < .01$) หมายความว่า ครูมีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งกายภาพและจิตใจสูงจะส่งผลให้นักเรียนมีการให้อภัยสูง สำหรับอิทธิพลทางอ้อมพบว่า ไม่มีตัวแปรใดส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อการให้อภัยของนักเรียนผ่านบรรยากาศการเรียนการสอน รายละเอียดดังตารางที่ 40 และ 41

ตารางที่ 41 ขนาดอิทธิพลของตัวแปรทำนายทุกระดับการให้อภัยของนักเรียน

ตัวแปรทำนาย	ระดับนักเรียน				ระดับสาขาวิชา			
	Estimate	SE	t	P-value	Estimate	SE	t	P-value
1. การเห็นใจเข้าใจผู้อื่น (EMP)	.015	.130	.116	.908				
2. การนับถือศาสนา (RELI)	-0.514**	.193	-2.664	.008				
3. การขอโทษ (APO)	.026	.090	.290	.772				
4. บุคลิกภาพด้าน ความน่าชื่นชม (AGR)	.608**	.181	3.361	.001				
5. การครุ่นคิด (RUM)	-0.635**	.059	-10.843	.000				
6. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของครู (BehT)					-.544	.618	-0.881	.378
7. บรรยากาศการเรียนรู้ การสอน (Clit)					.190**	.073	2.611	.009
8. การนับถือศาสนาของครู (ReT)					.267	.573	.466	.641
9. ลักษณะทางชีวสังคมของครู (SoT)					.412	.277	1.484	.138
chi-square = 23.052, df = 20								
P-value = .2862								
	CFI	TLI	RMSEA	SRMR _w	SRMR _B			
	.999	.997	.013	.007	.023			